

Steinmetz Bella

Azt hiszem, hogy ez az első útlevélképem. Édesapám után én Bacher voltam, ez még leánykori kép, azért van ráírva, hogy Bacher Berta. Ez [Maros]Vásárhelyen készülhetett. Toplicán nem volt fényképész. Toplicán nem fényképeztek. Itt a hajam be volt ondolálva. Látszik, hogy a hajam sűrű, de sima hajam volt, és nagy hullámokat csináltunk bele. Azt tudom, mindenik fényképész kérte, hogy a kezemet valahova tegyem, olyan gyönyörű kezem volt. Nagyon szép kezem volt, és keskeny, hosszú! Látszik. A fényképész már ismert, és az mindig kérte, hogy ide tegyem, oda tegyem, hogy látszódjon a kezem. Tizenhét éves koromban mentem fel először Pestre, és attól kezdve minden évben. És akkor a törökszentmiklósi nagybátyámnak egy sógornőjénél laktam, mert tizenhét évesen nem voltam éppen olyan nagy. Három-négy napig a nagybátyámnál voltam, felvettem a pénzt, utána felmentem Pestre, s éltem a világomat. Volt egy sógornője a nagybátyámnak, a feleségének a testvére, annak volt egy egyetemista fia, ügyvédi [jogi] egyetemre járt, és az ő baráti körében, őutána voltak nekem is a barátaim Budapesten. A [fiú] szülei Pesten éltek, tanárember volt az apja. Úgyhogy, ha még kellett nekem nevelés, még azt is kaptam. De már nem kellett. Úgy gondolom, hogy otthonról már mindent megkaptam, tudtam már

villával-késsel enni? Bemutatott egy csomó kollégát, s így voltak nekem partnereim, akikkel menjek múzeumokba, színházba, bállokba. Mert különben hogy jutottam volna én társasághoz? Annyi udvarlóm volt. Ezekből én sokat tanultam, mert mind művelt gyerekek voltak. Vittek az előadásokra. Ott hallottam először, hogy mi az, hogy 'szavalókórus', és Magyarország leghíresebb verselője [versmondója] adta elő -- nem jut eszembe a neve. De vittek engem nemcsak ilyen tingli-tangli helyekre, hanem mentünk délután egy-egy előkelő szállodába, délután ötórás teára. Egy zongora és egy hegedű és halk zene. Megettünk egy tésztát [süteményt] vagy egy csokoládét, és ott ültünk két órát. Én velük jártam, ők mondták: ide menjünk, oda menjünk délután. A színházban operetteket néztem Honthy Hannával, Latabár Kálmánnal, minden ősszel végignéztem [a repertoárt], minden este színházban voltam. Ha jöttek a fiúk, ha nem -- de általában jöttek. Négy hétig héttől kilencig volt a színház, amikor kijött az ember a színházból, fél tíz volt. Vagy [volt olyan, hogy] várt egy-kettő színház után, és elmentünk együtt kávéházba, egy szerény feketét vagy egy szerény pezsgőfröccsöt megittunk. És hallgattunk egy dizózt, aki kuplékat, megzenésített verseket énekelt zongorakísérettel, nagydobbal. Ott volt egy híres Medgyaszay Vilma például, aki olyan Edith Piaf-szerűség volt. Gyönyörűen adott elő. És voltak a szátagú cigányrajkók. Az Emke kávéházra emlékszem, de nem ott játszottak, mellette volt egy másik kávéház, ott játszottak a cigányrajkók. Az Emke inkább olyan kereskedői volt, ott szoktam volt reggelizni és az újságot végignézni, hogy mi van este a színházban. Délelőtt én egyedül jártam a világot. Hát én úgy kerültem a Deák Ferencnek a foteljébe, egyedül. Mentem, mentem. Országház ide, Országház oda, na de az Országházat belülről szeretném én megnézni! Addig-addig firegtem, hogy hátul bementem. Láttam egy kis ajtót, ott állt egy ember, valami sapka volt rajta. És én mondom neki: 'Úgy szeretném látni, hogy néz ki belülről az Országháza!' 'Hát, fiam, ide nem lehet bejönni!' És erre mondom neki: 'Bácsi, kérem, én Erdélyből jöttem? -- ez egy olyan nagy jelszó volt --, és én olyan kíváncsi vagyok. Valahogy, egy kicsit legalább?' Addig-addig könyörögtem neki, amíg meghatódott, hogy mégis, egy fiatal kislány érdeklődik, és jött velem, és bementünk a nagyterembe? Szóval, nagy dolgokat mutatott: 'Hamar, hamar?' És el volt kerítve a pódium, és ott volt egy nagy fotel és egy nagy asztal, szóval ez volt a legnagyobb terem az Országházban. S azt mondta: 'Látod, kislányom, az a Deák Ferencnek a széke, abban ült, abban a fotelben.' Hát az el volt kerítve vastag zsinórral, ahogy el szokták kertelni. Én átugrottam, s már bent voltam, s beleheppentem?! 'Te kislány, mit csinálsz!?' 'Semmit. Most már megmondhatom, hogy ültem Deák Ferencnek a székében!' Erre hamar kijöttem onnan, bocsánatot kértem. Megsimogatott. Persze hazamentem, elmondtam a rokonságnak, és meglegyintettek a hazugságomért. Nem hitték el: 'Ilyen hazugság, nem tudom, mi?' A végén elmondtam, hogy hogy volt, mint volt: 'Gyertek el?, én nem hazudok!' Mikor apámnak is elmondtam, odavolt, s ezért megdicsért. Azt mondja: 'Téged ilyesmi is tudott érdekelni!' Mikor már tizenkilenc éves voltam, akkor panzióban laktam, kettő volt, de főleg egyben voltam, a Nagykörúton, nem jut az eszembe a neve. A hatodik emeleten. De volt külön liftje. És ott lakott még egy híres színésznő is, ott volt szobája állandóan. Csodálkoztam, hogy a Nemzeti Színháznak a tagja, és hogy ő ott?? Úgyhogy én panzióban laktam tizennyolc-tizenkilenc éves koromban. Én mentem, és leszálltam Törökszentmiklóson, ott voltam három-négy napig, felvettem a felvennivalót: megnyomott pénzzel a nagybátyám, és elmentem Pestre. Már kiismertem magam, jobban ismertem, mint [Maros]Vásárhelyt.